

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Sequuntur adhuc statuta diuersa diuerso[rum] archiep[iscop]o[rum]
Colon[iensis].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

et singulos impressores ac personas alias cuiuscumque status gradus conditionis vel peminētie existat. quatenus omnia et singula in ueteraria librorum et tractatum quorumcumque impressorum ordinariis et magistris respectu predictis omni fraude et dolo cessantibus infra terminum eorum arbitrio prefigendum contra eis respectiue presentent et consignent ac libros et tractatus impressos in quibus per ordinariis et magistris predictos aut eorum singulos in aliquo fidei catholice preiudicia impia aduersa scandalosa aut male sonantia contineri iudicatum siue declaratum fuerit sicut presentent et consignent sub sigillo excommunicationis late sententiae et eorum arbitrio exigenda pecuniaria pena ut perferatur incurrenda itudeat sic impressos etiam alias putare ex pedire putauerint ad eos deferri et delatos comburi facere. Et ne quisquam illos ligare vel tenere presumat sub sigillo celsitatis et penis auctoritate nostra prohibere. Nec omittat diligenter inquirere quibus procuratoribus tales libri impressi fuerint qua uel de causa illud procurauerint in fidei catholice quam presentent detrimentum. Et an procuratores ipsi de aliquo heresi suspecti sint. Contradictores per censuram ecclesiasticam appellacione postposita compescendo. In uocato etiam ad hanc si opus fuerit auxilio brachij secularis. cui uel diligentius operetur medietate pene pecuniarie quam exegerit applicam. Ad obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis contrariis quibuscumque seu impressoribus et eorum obsequijs insistentibus sequi in eorum artificio exercentibus et impium procurantibus et sollicitatibus presentatis uel quibusuis alijs contra uel diuulsum a sede apostolica indultum existat quod interdici suspendi uel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad uerbum de indulto huiusmodi mentionem. Et quia difficile foret presentes litteras ad singula loca in quibus christi nomen colitur deferre uolumus et apostolica auctoritate decernimus quod eorum transmissio pro autentico sigillo alicuius prelati ecclesie

siastici et norij inde rogati subscriptione munito eadem prorsus fides ubique adhibeatur in iudicio et eadem que adhiberet presentibus originalibus litteris si essent exhibere uel ostendere. hortamur propterea eosdem ordinarios et magistrum sacri palatii ut zelum fidei et salutem animarum pre oculis habentes in presentibus ita se diligentes et solertes exhibeant quod eis a deo percunus uite premium et a nobis condigna pueniat actio gratiarum. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre inhibitionis onerationis mandati constitutionis uoluntatis et hortationis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis dei ac beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datum romae apud sanctum petrum. Anno incarnationis dominice. Millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo. decimo quinto kalendas decembris. pontificatus nostri anno quarto.

Bequuntur adhuc

statuta diuersa diuersorum archiepiscoporum Coloniensium. Et primo statuta quedam punctionalia domini Hieronimi archiepiscopi Coloniensium. quae capitula sunt haec. De reuocacione statutorum per libertatem ecclesiasticam factorum. De occisionibus mutilacionibus et captiuationibus clericorum. Ne quis late exactiones ecclesiarum imponat. De inuasoribus occupatoribus et detentoribus rerum et bonorum ecclesiasticorum. De occupantibus bona ecclesiarum et ecclesiasticarum personarum et legata fabricae ecclesie Coloniensium. De uita et honestate clericorum. De vicariis quo ad uersus et lectiones in matutinis. De erate presbyterorum ordinandorum. De concubinariis clericis. De clericis publica emenda et penitentia non sit imponenda. De nisi ordinati ad sacros ordines legant eplias uel euangelia. Quod nullus ecclesiam curatam teneat. nisi a diocesano uel archidiacono instituat. Quod prouisi de

Statuta

beneficijis aucte apostolica. se faciat iurē
formā pūitōis ordinari. ¶ Quod fructus
canonicorum suspensorum decedentium cedant
ad utilitatē ecclesie et nō successoribus
suspensorum. ¶ Quod clericus nō leget con-
cubinis suis vel spurijis anī grē sue.
De cāpanarijs q̄ sint līari. ¶ Quod del-
canti et plebani locorum examinet ornamē-
ta ecclesie. ¶ Quod fructus canonicorum suspē-
sorū cedāt caplis. ¶ Quod ecclesia vel cemi-
terij nō p̄secrent nisi de dotatione loci
diocesano cōstituerit. ¶ Quod prochia-
ni nō nisi a suo plebano cōtionez recipi-
ant. ¶ Quod nō fiant imp̄cationes nec cā-
ref. Media vita. p̄ alijs p̄sonas.
De mīmonijs clādestinis. ¶ Quod ānus
dñi de cetero in nativitate dñi obserue-
tur vel innouet. De tabellidibus.
De sacramētis ¶ Quod plebanis nō
deneget chryisma vel oleum sacrum.
De statu religiosorum ¶ De monachis
et monialib⁹. ¶ Itē de eisdem. ¶ Itē ad-
huc de eisdē. ¶ Itē q̄rto de eisdem.

Statuta reuerendi

in ch̄io p̄is ac dñi. dñi hērici sancte Co-
loſi ecclesie archiepi sacri imperij p̄ Ita-
liā archicācellarij. ꝛc.

D honorem sancte et indiuidue
trinitatis. p̄is et filij et sp̄s san-
cti. ac gloriose x̄ginis marie. at-
q̄ sancti petri ac oīm sanctorū. Nos hē-
ricus dei grā archieps̄ Coloſi. Lupien-
tes in hoc cōcilio n̄ro pūiciali de mā-
dato sp̄ali sanctissimi in ch̄io p̄is ac do-
mini n̄ri Clemētis sacrosancte rhoma-
ne ecclesie summi p̄oficis inditō de ca-
pituli ac prelatorum n̄rorum cōsilio et
assensu p̄ infraſcripta statuta n̄ra oibus
paterna sollicitudine prouidere. vt qui-
es ecclesij et ecclesiasticis p̄sonis pro-
curetur. ⁊ pacis pturbatores a suis de-
licis pene formidine arceantur. infra-
ſcriptas cōstitutiones obseruādas p̄pet-
tuo in p̄ntiarū duxim⁹. p̄mulgādas.

Henrici.

De reuocatione statutorū contra li-
bertatem ecclesiasticā factorum.

In p̄mis cū ad decus et decorez
ecclesie nihil magis expediat q̄
vt expurgatis erroribus et ſta-
tutis iniquis sublatis. plena quiete vi-
geat et ſecura gaudeat libertate. p̄cepta
ſacrorū canonū imitantes oīa statuta. par-
ta et ordinatiōes cōtra libertatē eccle-
ſiarum et ecclesiasticarū p̄sonarū edita
ſeu editas. dānamus reprobamus ⁊ caſſi-
ſamus. et irrita ſeu irritas nunciamus.
Mādantes vniuerſis n̄re diocesis ⁊ p̄-
uincie ſubditis. vt ea a locis ſuis infra
menſem a notifikatione p̄ntiū faciāt per-
nitus aboleri. et locorum plebani moneāt
ſubditos diebus dominicis et feſtiuis
nominatiz. alias in genere. quos in his
culpabiles ſcuerit. vt q̄renus h̄mōi de
facto statuta de facto reuocēt. alias eos
ad id p̄ ex̄cōicationis ſn̄iaz volumus co-
artari. vtz q̄ intellexerim⁹ q̄ in nōnullis
locis laici nō contenti de p̄pria ip̄oz in-
deuotione et maluolentia. imo et alios
ch̄ūfideles a ſua deuotiōe et bonis op̄i-
bus retrahere molitū ſtatuerūt et ſtatu-
unt ſub certa cōſpiratiōe et cōfederati-
one. ne q̄s de cetero ecclesij ecclesiasti-
cis ſeu religioſis p̄sonis. bona. p̄dia. dir-
ſtrict⁹. iura et dina aliq̄ v̄e dat. leget aut
donet. v̄l quouis titulo in eos trāſſerat
vel in nuptijs aut exequijs mortuorum
aut alias ſacerdotib⁹ prochiaſiū ecclesi-
arum et aliarū nō offerāt niſi ſub certo
nūero p̄sonaz et certo tpe miſſe. ſeu in-
ſe taxāt qd̄ q̄libz offerre debeat. Cōtra-
riūz facientibus penas pecuniarias in-
ſtigendo. Et quia hec obuiāt directe eccle-
ſiaſtice libertati. cōſpirationes. collu-
gationes. et ordinatiōes h̄mōi ſeu ſer-
uera et pacta. et deinceps ſi cōtingerit fa-
cienda decernim⁹ nō tenere. nec aliquē
fore vel eſſe debere ad eorū dē obseruā-
tiā obligatū. ¶ Itē statuta et cōſuetu-
dines a laicis cuiuſcūq̄ ſtat⁹ aut cōditū